

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]

1761.

1. Escherich, Joannes Fridericus: *Dissertatio j. in ang. ad l. 13.*
§. finium regundorum.
2. Haeplerus, Johannes Jacobus: *De immunitate bonae fidei*
possessoris a restitutione fructuum in judicio seu
reali quam personali.
3. Trendelenburg, Adolphus Fridericus: *Specimen juris*
naturae extractus genuinam impulationis nationem

1762.

1. Heinicke, Conradus: *De parentibus et fratribus*
ex lege 30 C. de inofficiosis testamentis agere valen-
tibus.
2. Hoefler, Johannes Jacobus: *De discrimine inter testa-*
menti solemnitatem et probationem ejusque usum
practico
3. Mander, Prosperus Ludovicus: *De mandato consilii*
ad statutum juris Lubecensis lib. III Tit. 10. art. novic.

1762.

4te Puelke, Carolus Fredericus: De donatione simplici et
hereditatem paternam non conferenda. 2 Exempl

1763.

1. Trinius, Albertus Philippus: De numerorum et rerum
pretio legali
2. Haefler, Johannes Taculus: De vera natura et
indole juris non scripti occasione legis II Cod.
quae sit longa consuetudo.
3. Mensching, Augustus Johannes Otto: De servitutibus
in genere et speciebus de servitute aerifera
legali juris Lubecensis
4. Ulich, Tim. Ernest. Lud.: De eo, quod iustum est
circa legatum pecuniae valore monetae post
testamentum emissum mutato.
5. Puelke, Carolus Fredericus: De erroribus quibusdam
circa quaedam inefficacia testamenti.

13
n
K
l.
.
.
K
/

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, possibly a ledger or account book, covering the majority of the page.]

R 310

DISSERTATIO IVRIDICA INAUGVRALIS
DE
IMMUNITATE
BONAE FIDEI POSSESSORIS
A RESTITVTIONE FRVCTVVM
IN IVDICIO TAM REALI
QVAM PERSONALI

QVAM
IN INCLVTA ACADEMIA IVLIA CAROLINA
ILLVSTRIS IVRE CONSVLTORVM ORDINIS
AVCTORITATE
PRAESIDE

D. IOHANNE IACOBO
HOEFLERO

ICTO ET ANTECESSORE H. T. DECANO
PRO
SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS DOCTORVM
MORE MAIORVM RITE ET LEGITIME
IMPETRANDIS

AD DIEM XXIII OCTOBRIS MDCCLXI
HORIS ANTE ET POST MERIDIEM CONSVTIS
IN IVLEO MAIORI
PVBLICE DEFENDET

AVCTOR
IOHANNES MEIER
BREMENSIS

HELMSTADI
APVD VIDVAM B. P. D. SCHNORRI ACAD. TYPOGR.

INSTITUTO IURIDICO HAVARIENSIS

DE

IMMUNITATE

BOAS FIDELI POSSESSORIS
A RESTITUTIONE FRUCTUVM
IN IUDICIO TAM REALI
QVAM PERSONALI

IN IUSTA ACADEMIA ILLIA CAROLINA
HABITANTIS IURE CONSULTORVM ORDINIS
AVCTORITATE
PRAEBIDE

D. IOHANNIS IACOBO
HOFFERO

ICITO ET ANTECESSORE M. T. DECANO
PRO

SVMMIS IN VTROQVE IURE HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS DOCTORVM
MORE MAIORVM RITE ET LEGITIME
IMPERANDIS

AD IURIS XXIII OCTOBRIIS MDCCLXXI
HORIS ANTE ET POST MERIDIEM CONSULTIS
IN IELLO MAIORI

PUBLICE DECRETUM
AVCTOR

IOHANNES MEIER

DEMENTIS

HELMSTADT

AVCTORITATE PRAEBIDE

LIBERAE ATQVE INCLVTAE
SACRI ROMANI IMPERI

REI PVBLICAE BREMENSIS

SENATVI SPLENDIDISSIMO

VIRIS

PERILLVSTRIBVS MAGNIFICIS
EXCELLENTISSIMIS AMPLISSIMIS
CONSVLTISSIMIS PRVDENTISSIMISQVE

DOMINIS

CONSVLIBVS

DOMINO SYNDICO

DOMINIS SENATORIBVS

PATRIAE PATRIBVS

LIBERTATIS RELIGIONIS ATQVE IVSTITIAE

DEFENSORIBVS

MVSARVM TVTORIBVS

PATRONIS AC FAVORIBVS

SVIS

OMNI HONORIS CVLTV
AETATEM PROSEQVENDIS

DISSERTATIONEM HANC

INAUGVRALEM

EA QVA PAR EST

OBSERVANTIA

D. D. D.

IOHANNES MEIER.

DE
IMMUNITATE BONAE FIDEI POSSESSORIS
A RESTITUTIONE FRUCTUUM
IN IUDICIO TAM REALI
QUAM PERSONALI.

§. I.

RATIO DICENDORVM.

Esti rerum possessores, ob singularia quibus gaudent commoda, beati vulgo habentur: in hoc tamen, quo nunc uinimus, rerum statu, cum nihil sit ex omni parte beatum, bonae fidei etiam possessoribus saepenumero accidit, ut uel a rei domino, uel a persona, cui se obligarunt, litibus diu distenti, denique non possessione sua modo ex-

A 3

cidant,

cidant, uerum ad rei possessæ etiam fructus restituendos teneantur. Quatenus uero a fructuum restitutione, iudicio uel reali uel personali, possessione sua privati bonæ fidei possessores, immunes sint, anceps profecto est quaestio, tum a iure consultis, tum in foro sæpius quidem agitata, sed nondum ad certa fundamenta, unde tuto decidi possit, redacta. Igitur, specimen inaugurale pro summis in utroque iure honoribus consequendis daturus, in explicando hoc ulterioris indaginis argumento periculum facere uolui, quid ualeant humeri, quid ferre recufent. Ut autem in difficili hac materia tractanda iusto ordine procedam, primum rationes legum tum naturalium, tum ciuiliū, quæ de possessione, proprietate et fructibus disponunt, inuestigabo, indeque uniuersalia principia construam, deinceps uero, iudicii tam realis quam personalis sine indagato, qua ratione hisce in iudiciis secundum leges diuinas et humanas bonæ fidei possessor a fructuum restitutione iudicandus sit immunis, demonstraturus sum. Faxit DEVS feliciter.

§. II.

QUID RATIO DE POSSESSIONE DICTITET,
DISQUIRITVR.

Quemuis ad sui conseruationem usu rerum indigere, hoc ex eo intelligitur, quod experientia docet, homines, rebus ad sustentationem necessariis priuatos, peri-

perire. Qua uero ratione, secundum leges naturales, rebus rite utendum sit, est interioris inuestigationis materies. Prima quidem rationis dictata postulant, ut cuiusuis rei finibus conuenienter uiuamus, et hoc pacto non solum nosmet ipsos seruemus, uerum etiam, si modo sine detrimento propriae conseruationis nostrae fieri possit, aliorum prosperitati simul consulamus; quae omnia iam latius deduxit *Dn. PRAESES* in comment. de primis et genuinis legum fontibus §. IX. XI. et XIII. At uero, si secundum eiusmodi praecepta naturalia usum rerum recte diiudicare uelimus, necesse est ante omnia, ut fines rerum, qui ex ipsa earum natura intelligendi, seruetur. Ad res, quae existunt, quaeque nobis usum praestant, paullo curatius si attendimus, eas duplicis potissimum generis esse deprehendimus. Aliae enim huiusmodi sunt naturae, ut non solum usum abundantissimum et inexhaustum sine occasione dissidii praebent, uerum etiam omnis custodiae expertes, et ita comparatae sint, ut nemo ab illarum communiore arceri possit; quorsum aqua profluens, oceanus uniuersalis, calor et lumen solis, aer, quatenus ad respirandum usurpatur etc. sunt referenda. Aliae uero res huius sunt indolis, ut in singulorum commodum occupari, et ob usum, quem praestant, restrictum et determinatum, sine contentione formidine omnibus communes esse non possunt; quarum in censum omnes res, homini ad uitam bene degendam necessariae, ueniunt. Intelligitur inde, quarundam rerum finem esse, ut omnibus usum

exhibeant, quasdam uero eo tendere, ut nonnullis modo sint usui. Illas in uniuersali esse posse communione, hoc e contrario eiusmodi communitatem non admittere, patet. Cum igitur cuiusuis rei finibus conuenienter sit uiuendum, consequens est, ut in statu naturali unicuique potestas data sit, ad sui conseruationem, rem occupari solitam et uacuum apprehendendi eaque utendi; id quod possidere dicitur. Atque adeo secundum iuris naturae dispositionem possessio est *facultas naturalis rei occupari solitae et uacuae insisterendi, cum animo ea utendi ad sui conseruationem*. Inde recte dicit Paulus Ictus in l. i. pr. D. de adquir. uel amitt. possess: possessio appellata est, ut et Labeo ait, *a sedibus*, quasi positio; quam naturaliter tenetur ab eo, qui ei insistit; quam Graeci *κατοχήν* dicunt. Et Iauolenus in l. 115. D. de V. S. possessionem definit per *usum loci*. Atque adeo Vlpiano in l. 12. pr. D. de adquir. uel amitt. possess. naturaliter uidetur possidere is, qui usumfructum habet. Haec omnia similitudine declarat Cicero de finibus bonor. et malor. Lib. III. cap. XX: Theatrum, inquit, cum commune sit, recte tamen dici potest, eius esse eum locum, quem quisque occuparit. Nam, ut idem perhibet de officiis Lib. III. cap. V. sibi ut quisque malit, quod ad usum uitae pertineat, quam alteri, acquirere, concessum est, non repugnante natura. Cui adstipulatur Poeta Venulinus epistolar. Lib. II. ep. II. dicens:

Quaedam, si credis consultis, mancipat usus,
§. III.

§. III.

NATURALIA DE POSSESSIONE IVRA ULTERIVS
DEMONSTRANTVR.

Si igitur tunc possidemus in sensu iuris naturae, quum rei uacuae insistimus in nostram utilitatem; solam uoluntatis declarationem, sine actu possessorio, ad acquirendam possessionem non sufficere, adeoque nullam possessionem posse adquiri, nisi animo et corpore simul, et e contrario nullam amitti, nisi in qua utrumque in contrarium actum, recte inde colligitur. Huc facit Paulus Ictus in l. 3. §. 1. et l. 8. D. de adquir. uel amitt. possess: adipiscimur, ait, possessio- nem, corpore et animo: neque per se animo aut per se corpore: et quemadmodum nulla possessio adquiri, nisi animo et corpore, potest; ita nulla amittitur, nisi in qua utrumque in contrarium actum est. Rationem sententiae suae indicat Paulus in l. 153. D. de R. I. Fere, inquit, quibuscunque modis obligamur, iisdem in contrarium actis liberamur; cum quibus modis adquirimus, iisdem in contrarium actis, amittimus. Porro ex definitione possessionis (§. II) sequitur, ut ille, qui rem secundum rationis dictamen possidet, iustus sit possessor, habeatque ius defensionis, ob sui conseruationem. Contra ea merito ille iniustus dicitur possessor, qui alterum in sua possessione rite acquisita turbat, aut illum de ea deicit, quippe quod non nisi laesio et summa est iniuria. Recte Cicero de offic. Lib. III. cap. V. detrahere, in-

inquit, aliquid alteri, et hominem hominis incommodo suum augere commodum, magis est contra naturam, quam mors, quam paupertas, quam dolor, quam cetera, quae possunt aut corpori accidere, aut rebus externis. Nam principio tollit convictum humanum et societatem. Si enim sic erimus affecti, ut propter suum quisque emolumentum spoliet, aut violet alterum, disrumpi necesse est eam, quae maxime est secundum naturam humani generis societatem. Tullio album calculum adiicit Quintilianus Decl. XIII. dicens: si haec conditio est, ut quicquid in usum hominis cessit, proprium sit habentis, profecto quicquid iure possidetur, iniuria auferitur. Ut autem de iustitia et iniustitia possessionis in statu naturali eo melius constat, sciendum est, rei occupari solitae et uacuae solum ad sui modo conseruationem insistendum, eaque utendum, adeoque ad officium possidentis pertinere, *ne diutius rei inhaereat quam opus est, et ne alios a compossessione rei, quae pluribus sufficere potest, excludere, et possessionem ueluti in proprietatem, cuius, ut infra uidebimus, expers est naturalis status, conuertere audeat*: quoniam finibus rerum conuenienter uiuendum, ita, ut non solum nosmet ipsos seruemus, sed et, si sine dispendio nostrae custodiae id fieri potest, aliorum quoque prosperitati consulamus. (§. II.) Verumque uero si obtineri nequeat, ratio postulat, *ut in pari causa melior possidentis conditio habeatur*, et prohibet, *quenquam in possessione turbari*. Quam naturalem dispositionem et legislatores humani in l. 128 pr. D. de R. I. et c.

65. de R. I. in 6to sunt secuti: Praeterea cum possessionis finis sit, ut re utamur ad nostram conservationem, huius intuitu sequitur, ut omnes ex re possessa provenientes fructus ad iustum pertineant possessorem. Denique, quia in naturali statu omnes homines inter se aequales sunt; dicit enim Aristoteles L. I. Polit. c. III. νόμος τὸν μὲν δάδον εἶναι, τὸν δ' ἐλεύθερον necesse est, ut et in eiusmodi statu pari iure gaudeant mortales, indeque consequitur: *si possessor rei in suam utilitatem non amplius insistit, sed possessionem mutat, ut statim ea expiret, atque tunc res derelicta occupari eiusque possessio apprehendi ab aliis possit; atque adeo, possessionem solo animo naturaliter retineri non posse, nec illam quam Icti effinxerunt et quasi possessionem uocant, hic locum habere, colligitur.* Conf. GRIEBNER princip. iur. prud. nat. L. I. c. IV. §. IV.

§. III.

IN ORIGINEM ET NATVRAM PROPRIETATIS
INQUIRITVR, SIMVLQVE DOCTORVM IVRIS
NATVRAE QVORVNDAM OPINIO DE PRIMAeva
RERVm OMNIvM COMMVNIONE
REFELLITVR.

De origine proprietatis iam factis in utramque partem disputarunt iuris naturae doctores et adhuc disceptant. Diversas eorum sententias recenset GRIEBNER cit. L. I. c. VI. §. V. Si breuiter dicendum

dum quod res est, Gratianus iam dudum ueram proprietatis originem in suo decreto indicauit, simul uero communem errorem de primaeva rerum omnium communiōe induxit. Notissimus est C. dilectissimis 2. C. 12. q. 1. ubi §. 1. disponitur: communis usus omnium, quae sunt in hoc mundo, omnibus esse hominibus debuit. Sed per *iniquitatem* alius hoc suum esse dixit, et alius illud, et sic inter mortales facta diuisio est. Add. C. 7. d. 1. et C. 1. d. 8. Prius de refellenda primaeva rerum omnium communiōe, quam indicanda origine proprietatis, cogitandum, ut in huius inuestigatione obstaculum remoueatur. Fabulam de uniuersali rerum omnium communitate ab antiquorum Poetarum et Philosophorum effatis de aurea, quae regnante Saturno fuisse dicitur, aetate, ortam esse, iam olim obseruauit Lactantius instit. L. V. C. V. allegans Poetam, qui L. I. Georg. 126 canit:

Ante Iouem nulli subigebant arua coloni:

Nec signare quidem aut partiri limite campum

Fas erat: in medium quaerebant: ipsaque tellus

Omnia liberius nullo poscente ferebat.

Vbi simul Lactantius monet, Poetae dictum hic accipi oportere, non ut existimemus, nihil omnino tum fuisse priuati; sed more poetico figuratum, ut intellegamus, tam liberales fuisse homines, ut natas sibi fru-

fruges non includerent, nec foli absconditis incubarent, sed pauperes ad communionem proprii laboris admitterent. Conf. Eusebius praeparat. euangel. L. XII. C. XIII. Profecto si ad fines rerum attendimus (§. II.) constat, nonnullas res sine dissidii formidine in uiuersali esse posse communionem, quasdam uero huiusmodi communitati non esse idoneas, quoniam nonnullis modo sunt usui ad sui conseruationem. Cum autem cuiusuis rei finibus conuenienter uiuendam, intellectu difficile non est, *DEVM notuisse omnium rerum communionem*, eo magis, quod experientia docet, talem rerum, quae nonnullis modo usum praebent, consociationem, frequentissime parere discordias, quae rationi repugnant, cum potius iudice Florentino in l. 3. D. de iust. et iur. inter nos cognitionem quandam natura constituit. Hanc igitur communem rationem secuti legislatores romani, bene sapienterque constituerunt, ut nemo cogeretur stare in communionem. Vid. l. 26. §. 4. D. de condict. in deb. l. 26. D. de seruit. praed. urb. l. 77. §. 20. D. de leg. 2. l. 34. §. 2. C. de donat. l. fin. C. commun. diuid. l. 2. C. quando et quib. quart. pars deb. ubi eleganter disponitur: naturale quippe uitium est negligi, quod communiter possidetur: utque se nihil habere, qui non totum habeat, arbitretur, denique suam quoque partem corrumpi patiatur, dum inuidet alienae. Obiici forsan posset nostrae sententiae, homines in statu naturali inter se esse aequales, atque adeo omnibus quoque aequalia concedenda esse iura (§. III.) Verum paria in naturali mortali-

um statu iura non nisi secundum rerum fines diuidenda esse, ratio dicitur. Adeoque constat, aliud esse aequali iure in statu naturali gaudere, id est, finibus rerum conuenienter uti, aliud habere omnium rerum communionem. Haec enim huius est naturae, ut res unius sint, sicut alterius, cum in re communi plures unius uicem sustinent; quod tamen in omnibus rebus fieri non posse, ex antecedentibus patet. Non commemoro, si omnes res nobis secundum naturam essent communes, hoc est, ita unius sicut alterius, exinde necessario sequi, ut non posset committi fertum contra naturam, quia res iure concederentur occupanti. Interim cum fabula de primaeva omnium rerum communionem nonnullis primitiuae ecclesiae patribus atque scholasticis placuerit, factum est, ut et acutissimus alias GROTIUS, hoc communi errore seductus, illum immortali suo operi de iure belli et pacis L. II. c. II. insperlerit, quem deinceps PVFENDORFIUS in iure nat. et gent. L. IV. C. IV. §. 5. cum pluribus ulterius propagauit, ita ut obseruante GVNDLINGIO in iur. nat. et gent. C. XX. §. IV. uocabula communionis negatiuae et positiuae, itemque dominii, ambiguitate sua logomachias in iure naturae produxerint: cui incommodo se merito opposuerunt IOH. STRAVCH. in disp. de imp. mar. C. I. §. 5. et 8. et KVLPISIVS in colleg. grot. exerc. III. ad L. II. C. II. §. I. aliique. Hinc intelligitur, cur GROTIUS et PVFENDORFIUS citati, et ille quidem L. II. C. II. §. 5. hic uero L. IV. C. IV. §. 4. seq. in ea fuerint opinione, res in proprietatem iuisse simul atque mortalibus placere.

cuerit a primæua rerum communione recedere et
 pacto uel expresse, ut per diuisionem, uel tacito,
 ut per occupationem, definire, quid proprii quis-
 que haberet. At uero hanc coniecturam, cum si-
 gmento de uniuersali communione nitatur, merito re-
 iecerunt BARBEYRAC. in not. ad cit. loc. Pufendorfii
 et BYNKERSHOEK in dissert. de dominio maris C. I.
 Proprietas ergo aliunde petenda est. Dicit Paulus
 in l. i. §. i. D. de acquir. uel amitt. poss: dominium re-
 rum ex naturali possessione coepisse, Nerua filius ait:
 eiusque rei uestigium remanere de his, quæ terra,
 mari, coeloque capiuntur: nam hæc protinus eorum
 sunt, qui primi possessionem eorum apprehenderint.
 Item bello capta, et insula in mari enata, et gemmae,
 lapilli, margaritæ in litoribus inuentæ, eius sunt,
 qui primus eorum possessionem nactus est. Quam
 sobriam Philosophiam et Harmenopolus secutus est
 in Promptuario iuris L. II. tit. I. §. i. seq. Iam
 uero cum in statu naturali iusti possessoris officium
 sit, ne rei diutius, quam ad sui conseruationem opus
 est, insistat, neue alios a compossessione rei, quæ
 pluribus sufficere potest, excludat, et possessionem
 in proprietatem mutet, (§. III.) ulterius inquiren-
 dum, quæ causâ fuerit, ut mortales possessionem
 ad proprietatem conuerterint. Genus humanum initio
 e certis nonnullis familiis constitisse, deinceps
 uero in gentes creuisse, et ratione constat, et hi-
 storia tum sacra tum profana testatur. Quamdiu
 autem homines in societatibus minoribus uixe-
 runt, tamdiu etiam illos, ob rerum sufficien-
 tiam,

tiam, iusti possessoris officium sine dubio imple-
uisse, rei que solum ad sui conseruationem modo in-
haesisse, nec alios a compossessione, nisi rei natu-
ra hanc recusaret, exclusisse, exemplum Abraha-
mi et Lothi Gen. XIII. egregie declarat. Aucto
uero genere humano, simul iniquitas temporum in-
uasit, itaque, ut in cit. C. 2. C. 12. q. 1. habetur, alius
hoc suum esse dixit, et alius illud, adeoque a natu-
rali rerum possessione quam latissime discessum est,
cum quiuis proprii commodi promouendi cupidus,
quaecunque posset, ad se raperet, de aliorum feli-
citate non sollicitus. Inde inter gentes bella or-
ta, et fines regionum constituti, ut Seneca in Octa-
uia Actu II. dicit:

*Sed in parentis uiscera intrauit suae
Deterior aetas; eruit ferrum graue,
Aurumque; saenas mox et armauit manus;
Partita fines regna constituit; nouas
Exstruxit urbes; tecta defendit suis
Aliena telis, aut petit, praedae imminens.*

Inde quoque euenit, ut gens a gente se separaret,
et quaelibet suae conseruationis et mutuae defensio-
nis causa confociationem iniret, qua occasione inter
gentes *ius gentium*, quod desinente DN. PRAESIDE in
cit. comment. de prim. et genuin. LL. font. §.
XIV. *in defensione peculiaris commodi societatum inde-
pendentium, pactioibus uel consuetudinibus secundum*
natu-

naturae leges stabilita consistit, ortum est. Ex quo iure sine dubio, ut alia, ita et *proprietas* deriuanda. Consuetudo enim inter gentes dudum inualuit, ut, quod quaelibet gens iure occupasset, uel acquisisset id proprium haberet, ita, ut re occupata uel acquisita, non solum plenissime uti, sed et alios ab huius usu excludere possit. Apposite dicit Hermogenianus in l. 5. D. de I. et I. Ex hoc iure gentium introducta bella, discretas gentes, regna condita, dominia distincta, agris termini positi, aedificia collocata, commercium, emtiones, uenditiones, locationes, conductiones, obligationes institutae. Introducta autem inter gentes proprietate, inualuerunt quoque uarii illam acquirendi modi, de quibus HEINECCIUS in element. iur. ciu. sec. ord. instit. §. 340. uideri potest. Imo iure gentium proprietate non ad res corporales solum restricta, uerum ad iura etiam extensa fuit. vid. GVDLING. in iur. nat. et gent. C. XXI. §. 28. add. ENGELBRECHT in diss. de seruitutibus iuris publici, recusa cum ILL. BVDERI praef. Lips. 1739. 4. Adhaec societates gentium ansam dederunt statui ciuili, ut DN. PRAESES in cit. comment. §. XIV. demonstrauit. Per leges ciuiles autem plures adhuc acquirendi proprietatem modi tam uniuersales, quam singulares, inducti, ritulique ad transferendum dominium habiles stabiliti sunt, qua de re iterum adeundus est citatus HEINECCIUS §. 339. et 435. seq. Haecenus dicta egregie declarat Cicero de officiis L. I. c. 7: Sunt autem, inquit, priuata nulla natura; sed aut ue-

C

teri

teri occupatione, ut qui quondam in uacua uenerunt; aut uictoria, ut qui bello potiti sunt; aut lege, pactione, conditione, sorte. Ex quo fit, ut ager Arpinas, Arpinatum dicatur: Tufculanus Tufculanorum. Quapropter proprietates ex iam deductis definiri potest, quod sit *facultas moralis re iure occupata uel acquisita plenissime utendi, de eaque libere disponendi, eam ab aliis uindicandi, aliosque ab eius usu excludendi.*

§. V.

QVID IURIS DE PROPRIETATE IN VNIVERSVM SIT, INDICATUR.

Quoniam proprietates ex naturali quidem possessione initium capit, huius tamen indolis est, ut alii ab usu eiusdem rei excludantur, et proprietario uindicandi facultas competat, (§. III.) patet inde, magnam inter possessionem et proprietatem esse differentiam, ita, ut censente Vlpiano in l. 17. §. D. de acquir. uel amitt. possess. *dominium nibilominus eius maneat, qui dominus esse non uult, possessio autem recedat, ut quisque constituit nolle possidere. Si quis igitur ea mente possessionem tradidit, ut postea restitueretur, definit possidere.* Ideoque possessio et proprietates non debent misceri, quia potest esse unum sine alio l. 52. pr. D. eod. Igitur proprietatem proprietarius emere non potest, sed possessionem l. 28. D. eod. et in iudicio possessorio succumbens, potest experiri petitorio c. pen. X. de caus. possess. et propriet.: quia sententia super possessione lata

lata non praeiudicat proprietati, c. 6. X. cod. c. 2. X. de restit. spoliat. c. 24. X. de elect. atque adeo iure proprietatis salvo, fertur sententia in causa possessionis c. 51. X. de appell. Imo in sententiae executione proprietatis quaestio praefertur quaestioni possessionis per cit. c. 6. X. de caus. possess. et propr. Porro cum proprietatis facultas sit, re iure occupata uel adquisita plenissime utendi, sequitur, *ut omne ex re commodum proprietati adhaereat, adeoque utendi fruendi ius separatum non habeat proprietarius*; cum suus fundus ei seruire non possit l. 5. pr. D. si usufruct. per. Denique ob potestatem, quam habet proprietarius de re libere disponendi, *sua interest, fines praedii tueri*. l. 16. §. 1. D. de usu. et habit. Et inde conlequitur: *liberum esse proprietario super proprietate et inde competente iure, uel in totum uel pro parte, disponere, nec proprietatem nisi per modos acquirendi iure gentium et ciuili introductos posse amitti*. Cum quibus enim modis adquirimus, iisdem in contrarium actis amittimus. (§. III.)

§. VI.

INDUCTA PROPRIETATE, VARIA QVOQVE CIRCA
POSSESSIONEM CONSTITUTA ESSE IURA
OSTENDITUR.

Postquam tum inter gentes tum in ciuitatibus
proprietatis locum obtinuit, (§. IV.) possessio etiam
plane aliam, quam in statu naturali habuerat, faciem
(§. II. et III.) obtinuit. In statu enim ciuili possessio

sio naturalis opponitur *ciuili*, utraque uario accipitur sensu. Vid. LVDOVICI in usu pract. distinct. iurid. tit. de acquir. uel amitt. poss. dist. II. *Naturalis* uulgo *de nuda detentione*, siue cum aliquo iure in re, extra dominium, coniuncta sit, siue non; *ciuilis* e contrario de ea intelligitur possessione, *si quis rei insistit cum animo sibi habendi*. HEINECCIUS ad tit. D. de acquir. uel amitt. poss. §. 197. Inde aliud est in possessione esse, aliud possidere l. 10. §. 1. D. de acquir. uel amitt. poss. Et uerbum possessionis interdum proprietatem significat l. 78. D. de V. S. *possessio ciuilis enim imitatur proprietatem*, adeoque nec alienari, nisi a proprio domino C. 22. d. 54. nec ab initio sine naturali possessione acquiri potest. l. 3. §. 3. D. de acquir. uel amitt. possess. Porro cum proprietas non ad res solum corporales, uerum ad iura etiam extensa fuerit (§. IV.) ita et ciuilitur iura fide possidentur, l. 10. C. de acquir. et retin. poss. cuiusmodi possessionem Icti *quasi possessionem* uocant. Vid. GOTHOFREDOVS ad l. 2. D. commun. praed. Et quemadmodum proprietas solo animo retinetur, (§. V.) ita et possessio quamdiu alius eam non apprehendit. Nec tamen ille renuntiasse uidetur possessioni, qui rem uindicat, §. 5. Inst. de interd. l. 3. §. 7. l. 12. §. 1. l. 30. §. 5. D. de acquir. uel amitt. poss. Imo leges ciuiles quemuis possessorem, siue iustus siue iniustus sit, in possessione defendunt, donec de iure constet, ob naturalem possidendi facultatem (§. II.) §. 4. Inst. de interd. l. 5. pr. D. si ususfr. pet.

C. I.

c. 1. X. de restit. spoliat. c. 1. X. ut lit. pend.
 c. 6. X. de fide instrum. c. pen. X. de institut.
 Inde alia possessio *facti* alia *iuris* est. *Qui eo*
animo rem possidet, ut non aliter credat, quam se
esse dominum, is BONAE FIDEI; qui non ignorat,
se dominum non esse, MALAE FIDEI possessor dicitur.
 l. 3. §. 22. D. de acquir. uel amitt. possess. l. 21.
 C. de furt. C. 5. C. 34. q. 1. et 2. Bona fides tan-
 tundem possidenti praestat, quantum ueritas, que-
 riens lex impedimento non est, l. 136. D. de R. l.
 Bonam uero uel malam fidem habere, facti est, non
 iuris, quia utraque non a iure, sed ab hominis con-
 scientia descendit l. 48. §. 1. D. de A. R. D. Inde
 bonam fidem habere praesumitur, qui credidit se
 emere a domino, uel qui putat uendentem habe-
 re ius uendendi, pr. l. de usucap. Haec uero di-
 cta simul indicant, aliud esse *iuste*, aliud *bona fide*
 possidere. Cum enim b. f. possidere sit animo
 domini possidere: hinc creditor iustus quidem pi-
 gnoris possessor, sed non etiam b. f. possessor dici
 potest. Vid. L. B. de LYNCKER in Analect. ad tit.
 Int. de interd. §. 5.

§. VII.

INTER GENTES QUIDEM PROPRIETATEM INDU-
 CTAM ESSE, IN IPSIS VERO GENTIVM SOCIETATI-
 BVIS NON VBIQVE IVS PROPRIETATIS SINGV-
 LIS CONCESSVM FVISSE, PROBATVR EX
 MORIBVS GERMANORVM.

Haec quae haecenus de possessione in statu na-
 turali, et inter gentes consuetudine introducta pro-
 pri-

prietate, differimus, comprobant uetères Germani suis institutis. Olim enim uniuersus Germanorum populus in diuersas quidem gentes et res publicas particulares erat diuisus, unaquaeque tamen res publica sui iuris, nec imperio alterius erat subiecta. Vid. SPENER in hist. Germ. uniuers. L. I. c. V. §. II. Quilibet populus suos fines custodiebat et defendebat, singulis uero nil proprii concedebatur. Id quod IUL. CAESAR in bello gall. L. IV. c. I. egregie declarat: Sueuorum gens, inquit, est longe maxima et bellicosissima Germanorum omnium. Hi centum pagos habere dicuntur: ex quibus quotannis singula millia armatorum, bellandi causa, *suis ex finibus educunt*. Reliqui domi manent: pro se atque illis colunt. Hi rursus inuicem anno post in armis sunt: illi domi remanent. Sic neque agricultura, neque ratio, neque usus belli intermittitur: *sed priuati ac separati agri apud eos nihil est: neque longius anno remanere uno in loco, incolendi causa, licet*. Idem uberius testatur CAESAR cit. L. VI. c. XXII. dicens: neque quisquam agri *modum certum, aut fines proprios habet*; sed magistratus ac principes in annos singulos gentibus, cognationibusque hominum, qui una coierunt, quantum eis, et quo loco uisum est, attribuunt agri, atque anno post alio transire cogunt. Eius rei multas afferunt causas, ne assidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; ne latos fines parare student, potentioresque humiliores *possessionibus expellant*; ne accuratius ad frigora atque aestus uitandos aedi-

aedificent; ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur: ut animi aequitate plebem contineant, quum suas quisque opes cum potentissimis aequari uideat. Haecenus romanus adeoque fide dignissimus testis CAESAR. Laudo meos Germanos, qui ob sui conseruationem cum gentibus iure gentium egerunt, inter se autem statum naturalem tenuerunt, rationique attemperarunt. Cur uero temporis tractu Germani ab hoc uiuendi modo recesserint, et possessiones proprietatibus commutauerint, indeque et feuda et allodia exstiterint, iam non est inquirendi occasio.

§. VIII.

QUID IN SENSU IURIS FRUCTIVVM NOMINE
VENIAT, EXPONITVR.

Fructus uerbum interdum ius, interdum corpus significat l. 43. D. de euietion. Vtroque significato definiri possunt *fructus*, quod sint *emolumenta rerum ordinaria*; ideoque thesaurus ad fructus proprie non pertinet, quia emolumentum extraordinarium est l. 7. §. 12. D. solut. matrim. bene tamen prouentus ex thesauro. Emolumenta rerum uel *natura* producuntur, uel *propter rem* percipiuntur. Illa *naturales*, haec *ciuiles* uocantur *fructus*. Isti rursus diuiduntur in *naturales in specie sic dictos*, quos *natura* producit *sine magna hominum cura et impendio*; et *industriales*, quos *natura non profert, nisi accedente*

te

te magna hominum opera, et impensa. Vtrique ite-
rum uel pendentes, qui fundo adhuc cohaerent; id-
eoque pars fundi sunt l. 44. D. de R. V. uel percepti,
qui non solum perfecte sunt collecti, i. e. in horreis
reconditi, sed etiam capti, ita ut terra fructus non
amplius contineat. l. 78. D. eod. Ad fructus ciuiles
spectant usurae, mercedes et pensiones etc. quae pro-
pter rem acquiruntur l. 34. et 36. D. de usuris, l. 62.
D. de R. V. Omnes autem fructus uel extantes sunt,
qui adhuc possidentur, prout percepti, uel consumti,
idque uel naturaliter, u. g. comedendo, etc. uel ci-
uilitate, u. g. uendendo, uel nouam speciem indu-
cendo etc. Praeterea uel percepti, qui reuera et
actu percepti; uel percipiendi, qui quidem actu non
sunt percepti, meliori tamen diligentia adhibita perci-
pi potuissent. l. 33. l. 62. §. 1. D. de R. V. Conf. LVD-
VICI in Doctr. pand. tit. de usur. et fruct. §. X. seq.
De fructibus uero in uniuersum tenenda est regula:
fructus non intelliguntur nisi deductis impensis, quae
quaerendorum, cogendorum, conseruandorumque eo-
rum gratia sunt; quo iure et bonae et malae fidei
possessor uti potest, l. 36. §. 5. D. de heredit. petit.
l. 46. D. de usur. l. 1. D. de fructibus et lit. expens.
l. 4. D. de oper. seru. l. 7. pr. D. solut. matrim.

§. VIII.

QVO IN SIGNIFICATV RESTITVTIO ITEMQUE
IMMUNITAS HIC ACCIPIENDAE,
INNVITVR.

Dicit Pomponius in l. ult. §. ult. D. de V. S.

totam restitutionem iuris esse interpretationem. Plura enim restitutionis uerbo continentur. Vid. BRIS-
SONIVS de uerb. quae ad ius ciu. pertinent si-
gnif. ex edit. HEINECCI, uoce *restituere*. Gaius in
l. 22. D. de V. S. *restituere* idem est ac *fructus red-
dere*, quam significationem iam nostram facimus, et
per *fructuum restitutionem* intelligimus *omne emo-
lumentum rei ordinarium* (§. VIII.) actori praestan-
dum, quod is habiturus esset, si res ei sine accepto iu-
dicio reddita fuisset. Immunitatem deriuat Paulus
in l. 18. D. de V. S. a remissione oneris: eaque le-
gibus conceditur, datur, indulgetur et tribuitur. Vid.
BRISSENIUS citatus uoce *immunitas*. Secundus et
quartus significatus huius sunt loci l. 4. §. 3. D. de Cens.
l. 4. D. de iure immunit. Atque adeo immuni-
tas bonae fidei possessoris a fructuum restitutione est
*facultas fructus rei possessae suos faciendi, eosque ad
successores transferendi.*

§. X.

DE IUDICIIS GENERATIM AGITVR ET SPECIATIM
FINIS IUDICII TAM REALIS QVAM PERSONALIS
INDAGATVR, QVOQVE MEDIO ILLE OBTINERI
POSSIT, OSTENDITVR.

Sub uoce iudicii hic intelligitur *norma iure ciui-
li praescripta, qua ius nostrum coram iudice persequi-
mur*. In statu enim naturali cum omnes homines in-
ter se sint aequales, (§. III.) nemo indicandi potesta-

D tem

tem sibi arrogare potest; adeoque constat iudicia a legibus naturalibus aliena esse, et sui custodiam modo permittere, ut uim ui propulsemus. Litigatur autem in statu ciuili uel super possessione, uel super proprietate, et inde iudicia uel possessoria uel petitoria uocantur l. 14. §. ult. D. de except. rei iud. Possessio defenditur per interdicta, uid. t. t. D. de interd. Et quoniam in statu ciuili quouis possessor sua possessione sustinetur, donec de iure constet, (§. VI.) intellectu facile est, bonae fidei possessorem ante discussam proprietatem omnibus possessionis commodis gaudere. Proprietatem rei uel iam nobis acquisimus, uel ea adhuc obtinenda est a persona nobis obligata. Inde ius in re, hoc est facultas homini in rem competens sine respectu ad certam personam; hinc uero ius ad rem, nimirum facultas competens personae in personam, ut haec aliquid dare uel facere teneatur, oritur. Vid. HEINECCIUS ad Inst. §. 331. seq. Ex iure in re iudicia realia, seu uindicationes, ex iure ad rem iudicia personalia, seu conditiones, descendunt. Vid. §. 15. l. de action. ibique Theophilus in paraphrasi. Finis iudicii realis est iuris in re uindictio a quocunque possessore. Iudicium uero personale extendit, ut ius nostrum obtineamus, quod nobis debetur ex alterius obligatione l. 25. pr. D. de obl. et act. Ne autem iudicia sint uana, necesse est, ut ab aduersario acceptentur, quod fit per litis contestationem, quae est iudicii suscepti utrinque facta professio super petitione actoris et rei contradictione. Vid. l. un. C. de lit. cont. C. un. X. eod. Hoc pacto autem inter

ter actorem et reum quasi contrahitur, indeque nascitur actio rei iudicatae l. 3. §. ii. D. de pecul. Praeterea litis contestatio possessorem constituit in mala fide, l. 10. C. de acquir. et retin. poss. efficitque, ut ad fructus quosvis, ex eo tempore restituendos, regulariter teneatur l. 22. C. de R. V.

§. XI.

QVEMADMODVM IVDICIA RESPECTV OBIECTI
DIVIDANTVR, EXPONITVR, SIMVLQVE DE RE-
RVM VNIUERSITATE GENERALITER
AGITVR.

Iudicia uel ob rerum uniuersitatem, uel ob certum bonorum genus, ueluti in societate, tutela etc. uel propter rem singularem mouentur. Hinc in uniuersalia, generalia et singularia dispertiuntur. Rerum uniuersitas est complexus iurium et rerum corporalium, quibus singulae res nomine collectiuo sub iis comprehensae opponuntur. Ad huiusmodi uniuersitatis classem potissimum hereditas, peculium et dos pertinent. Vid. l. 20. §. 10. D. de heredit. petit. l. 1. §. 3. D. de R. V. l. 1. §. 4. D. de dote praeleg. l. 1. pr. D. de interd. l. 1. §. 1. D. quor. bonor. Quum igitur rerum uniuersitati singulae res opponantur, sequitur, ut in iudicio uniuersali pretium succedat in locum rei, et res, uniuersitatis causa atque pecunia comparata, in locum pretii. l. 20. pr. et §. 1. l. 22. D. de hered. petit.

D 2

§. XII.

§. XII.

A. QVORVM FRVCTVVM RESTITVTIONE B. F.
 POSSESSOR IN IVDICIIS REALIBVS IMMVNIS
 SIT IVDICANDVS, DEMONSTRATVR.

Cum in statu naturali omnes ex re possessa pro-
 uenientes fructus ad iustum pertineant possessorem,
 (§. III.) et ciuilis possessio imitetur proprietatem, (§.
 VI.) huic autem libera de re dispositio et omne ex re
 commodum adhaereat; (§. IV.) patet inde, *bonae fidei*
possessorem, ante motum iudicium reale, non solum sine
restitutionis formidine de re possessa libere posse dispo-
nere, uerum etiam omne rei emolumentum, ideoque
uniuersos fructus, capere. Recte Vlpianus in l. 25.
 §. II. D. de heredit. petit. dicit: Consultuit Senatus
 b. f. possessoribus, ne in totum damno adfiantur,
 sed in id duntaxat teneantur, in quo locupletiores
 facti sunt. Quemcunque igitur sumtum fecerint ex
 hereditate, si quid dilapidauerunt, perdiderunt, dum
 re sua se abuti putant, non praestabunt: nec si do-
 nauerint, locupletiores facti uidebuntur; quamuis
 ad remunerandum sibi aliquem naturaliter obligauerunt.
 Praeterea Paulus in l. 48. D. de A. R. D. bonae fidei emtor, inquit, non dubie percipiendo
 fructus, etiam ex aliena re, suos interim facit, non tan-
 tum eos, qui diligentia et opera eius peruenerunt,
 sed omnes; quia quod ad fructus attinet, loco domini
 pene est. His adstipulatur Iulianus in l. 25. §. I.
 D. de usuris, perhibens: Bonae fidei possessor in per-
 cipi-

cipiendis fructibus id iuris habet, quod dominis
 praediorum tributum est. Istaе uero Ictorum senten-
 tiaе cum uniuersalibus iuris principiis conueniant,
 ita merito iis tuto inhaerere possumus. Pomponius
 quidem in l. 45. D. de usuris, ansam dissensus dedit, ut
 iuris interpretes, ratione fructuum a b. f. possessore
 lucrandorum, in diuersas abierint partes. Dicit autem
 Pomponius: Fructus percipiendo uxor uel uir ex re
 donata suos facit: illos tamen quos suis operis acqui-
 serit, ueluti ferendo. Nam si pomum decerpserit,
 uel ex sylua caedit, non fit eius; sicuti nec cuiusli-
 bet bonae fidei possessoris: quia non ex facta eius
 is fructus nascitur. Inde concludere uoluerunt non-
 nulli Icti, b. f. possessorem fructus tantum industria-
 les suos facere, non uero naturales in specie sic dictos,
 nisi consumserit. Vid. **TEXTOR** in Disp. Acad. disp.
 XXI. §. 36. Id quod euidenter uniuersali iuris di-
 spositioni refragatur. Si enim b. f. possessor loco
 domini est, donec uerus dominus eueniat, necessario
 sequitur, ut ad illum ante institutam a domino actio-
 nem omne emolumentum rei pertineat. Adhaec in
 iudicio petitorio etiam ad restitutionem fructuum in-
 dustrialium respicitur, deductis impensis, (§. VIII.) quia
 omnis fructus non iure feminis, sed iure soli perci-
 pitur l. 25. pr. D. de usuris. Bene recteque igitur
 non solum **DE RE PVBLICA PATRIA BREMEN-**
SI, uerum etiam de re litteraria optime promeritus
ICrus EVERARDVS OTTO, in Comment. ad Instit.
 tit. de rer. diuis. §. 35. monuit: citatam legem 45. D. de
 usuris tantummodo ad casum improbatæ donatio-
 nis

nis inter uirum et uxorem pertinere, et uerba *sicut nec cuiuslibet*, ad similes b. f. possessores titulo destitutos. Negari tamen non potest, uerba Pomponii: *quia non ex facto eius is fructus nascitur*, nouam dubitationem afferre. At uero si ingenue dicendum, quod res est, ex iam deductis constat, Pomponii in l. 45. D. de usufructu sententiam uel intelligendam esse de singulari casu, uel aperte contendere aduersus iuris rationem. Si prius, uerba Pomponii *stricte* sunt interpretanda; sin uero posterius, Pomponii profecto opinio ius uniuersale de fructibus inuertere non potest. l. 14. et 15. D. de LL. Ex quo autem b. f. possessor scit a se peti, simul incipit esse malae fidei possessor (§. VI.) Vid. l. 20. §. II et l. 25. §. 7. D. de heredit. pet. et tunc *fructus ante litem contestatam perceptos et extantes restituit*, quia pars fundi sunt, l. 44. D. de R. V. et iure accessionis ad dominum pertinent (§. V.) Vid. l. 49. §. I. D. de R. V. l. 22. C. eod. Bene autem monet LEXSER in medit. ad pand. Sp. 249. med. II. fructus extantes hic dici, qui quidem tempore rei iudicatae iam consumti, sed tamen tempore litis contestatae adhuc penes possessorem fuerunt. Ante discussam enim proprietatem omnibus possessionis commodis gaudet b. f. possessor (§. X.) Idem quoque a *restitutione fructuum ante L. C. consumptorum plane immunitus est, siue agatur iudicio uniuersali, siue singulari*; consumsit enim illos opinione domini, (§. VI.) Vid. §. 2. Inst. de offic. iud. ubi expresse disponitur: Et si hereditas petita sis, eadem circa fructus interueni-

ueniant, quae diximus interuenire de *singularum rerum petitione*. Illorum autem fructuum, quos culpa sua possessor non perceperit, siue illorum quos perceperit, in utraque actione eadem ratio pene habetur, si praedo fuerit. Si uero *bonae fidei possessor fuerit*, non habetur ratio neque *consumtorum*, neque non perceptorum. Ideoque notanter dicit Theophilus in paraphrasi ad cit. §. *Ἐὶ δὲ bona fide νομῆς ἐστὶν ἐναγόμενος, οὐκ ἀπαιτηθήσεται, ὅτι οὐδὲ ὅτι ἐδάπανησεν καρπιότης, οὐδὲ οὖς κατὰ ἐξουσίαν ἐκ ἐλάβε.* Et porro: *Τὰυτὰ μὲν δὴν περὶ τῆς σπενδαίας* in rem *τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς hereditatis petitione ἐκίθησαν.* In iudicio autem singulari pariter b. f. possessorem a fructuum ante L. C. consumtorum restitutione liberat Paulus in l. 4. §. 2. D. fin. reg. dicens: *Post litem autem contestatam etiam fructus uenient in hoc iudicio: nam et culpa et dolus exinde praestantur. Sed ante iudicium percepti non omnimodo hoc in iudicium uenient: aut enim bona fide percepit, et lucrari eum oportet, si eos consumsit; aut mala fide, et condici oportet.* Add. l. 4. §. 19. D. de usurp. Ratio haecenus adductarum legum facile constat, si consideramus, b. f. possessorem tam rerum uniuersitatem quam rem singularem possidere animo domini, et huiusmodi possessionem imitari proprietatem. (§. VI.) Atque adeo absurdum esset, si b. f. possessor, qui re instar domini utitur, ad b. f. consumtos fructus refundendos adigeretur. *Post litem uero contestatam b. f. possessor habetur pro m. f. possessore, et ex eo tempore ad fructuum tum perceptorum tum percipiendos.*

dorum restitutionem regulariter obligatur. (§. X.)
 Dico regulariter. Nam damnatus ad fructus restitu-
 endos, si, plus se impendisse in fructus quam lucrata-
 tum esse, probet, nihil restituit, quia fructus non in-
 telliguntur nisi deductis impensis. (§. VIII.) Porro
 cum bona fides tantundem possidenti praestet, quan-
 tum ueritas, (§. VI.) inde colligitur, tamdiu pro b. f.
 possessore ualere praesumptionem, quamdiu a petitore
 contrarium non fuerit probatum. Quapropter ob
 idem litem contestationem b. f. possessor non restituit
 fructus perceptos et percipiendos. Necessè enim
 est, ut is qui mala fide possidere dicitur, desinat
 ignorare, rem alienam esse. l. 109. D. de V. S.
 Hanc uero ignorantiam actio ab altero instituta non
 tollit, nisi fundamentum suae actionis actor probet.
 Vid. LEYSER in medit. ad pand. Sp. 99. m. 6. et Sp.
 450. m. 3 et 4. Igitur ex eo tempore, quo rei domi-
 nium plene fuerit probatum, demum constituitur b.
 f. possessor in mala fide, adeoque, si res iureiurando
 suppletorio euincitur, post iuramenti praestatio-
 nem. Bona fides enim pro ueritate habetur, donec
 contrarium non appareat. Quamdiu uero de hoc
 non constat, tamdiu quoque b. f. possessor a fructuum
 tam perceptorum quam percipiendorum restitucio-
 ne merito iudicandus est immunis. Litis contestatio
 enim potissimum producit actionem rei iudicatae, (§.
 X.) et in ipsa sententiae executione demum proprietatis
 quaestio praefertur quaestioni possessionis. (§. V.)

§. XIII.

ICTORVM DOCTRINA DE R. F. POSSESSORIS IN IUDICIO VNIVERSALI AD RESTITVENDOS FRVCTVS ANTE L. C. CONSVMTOS, QVIBVS LOCVPLETIOR FACTVS, OBLIGATIONE EXAMINATVR.

In omnibus paene iuris prudentiae systematibus defenditur thesis: *b. f. possessorem in hereditatis petitione adigendum esse ad restitutionem fructuum consumptorum, si exinde locupletior factus sit.* Vid. LVDOVICI in Doctr. pand. tit. de heredit. petit. §. 5. HYBER in praelect. ad tit. Inst. de rer. diuis. §. 48. STRYK in usu moderno pand. tit. de R. V. §. 12. aliique. Quemadmodum uero haec opinio cum legibus et analogia iuris conueniat, non uideo. Prouocant quidem citati ICTi ad l. 20. §. 6. l. 25. §. II. l. 28. l. 40. §. 1. D. de heredit. petit. et in primis ad l. 1. §. 1. C. eod. ubi disponitur: *Vsuras uero pecuniarum ante litis contestationem ex die uenditionis hereditariarum rerum, ab eo factae, qui antea possidebat, collectas, nec non etiam fructus, bonae fidei possessores reddere cogendi non sunt, nisi ex his locupletiores extiterint.* Sed in allegatis legibus nec uola nec uestigium de fructibus consumptis proprie apparet. Profecto rationi repugnat, *b. f. possessorem posse quidem secundum l. 25. §. II. D. de hered. pet. res hereditarias dilapidare, perdere, donare, non autem fructus hereditatis in suam utilitatem consumere; cuius contrarium tamen docet §. 2. l. de offic. iud.*

E

Le.

Leges igitur, ad quas prouocant dissentientes in ea accipiendae sunt significatione, quae uitio caret: praesertim cum etiam uoluntas legis ex hoc colligi possit. l. 19. D. de LL. Tota autem controuersia uno ictu cadit, si consideramus, adductas leges haud disponere de fructibus consumptis, sed *de lucro adhuc extante*, de quo Paulus in l. 28. D. de hered. pet. intelligendus, dicens: Post SCrum *omne lucrum* auferendum esse tam b. f. possessori, quam praedoni. Iam uero expediti iuris est, lucrum in hereditatis petitione existens non pertinere ad fructus, sed ad ipsas res hereditarias, quippe quae *rerum uniuersitatem* constituunt, ubi pretium succedit in locum rei, et res uniuersitatis causa atque pecunia comparata in locum pretii. (§. XI.) Inde intelligitur cur in l. 20. §. 3. D. de heredit. pet. dicatur: Fructus omnes augere hereditatem, siue ante aditam, siue post aditam hereditatem accesserint. Igitur b. f. possessor, succumbens in hereditatis petitione, res pretium fructus et lucrum, ad rerum uniuersitatem pertinentia, quatenus adhuc extant, restituit; l. 22. D. de hered. pet. intuitu uero earum ad hereditatem spectantium rerum, quas ante L. C. plene consumpsit, omnibus iuribus §. antec. recensitis omnino gaudet. Quapropter Ulpianus in l. 25. §. 1. 15 et 16. D. de hered. pet. *b. f. possessor*, inquit, *si rem consumpsisset, in totum locupletior factus non uidebitur.* Item *si quid lautius contemplatione hereditatis impendit.* Secus, si re hereditaria utens suae parsit, quo casu lucrum remanet. l. 72. D. de legat. 2.

§. XIII.

B. F. POSSESSOREM IN IUDICIO SINGVLARI A RESTITVTIONE FRVCTVVM ANTE L. C. CONSVMTO-
RVM, ETIAMS I EXINDE LOCVPLETIOR FACTVS
SIT, PLANE IMMVNEM ESSE, CONTRA IN-
CONGRVAM PRAXIN DEFENDITVR.

Peruulgatus error, quasi b. f. possessor ad fructus consumptos, quibus locupletior factus, restituendos, obstrictus sit, peperit alium adhuc crastio- rem. Putarunt enim nonnulli Icti, intuitu b. f. possessoris ratione lucri capti idem iuris esse in iudicio singulari, quam in uniuersali. Videatur in primis L. B. de LYNCKER in Analectis ad Inst. tit. de rer. diuif. §. 36. et tit. de offic. iud. §. 2. et STRYK in usu moder. pand. tit. de R. V. §. 12. At uero argumenta, quae hi summi alias Icti pro sua defendenda sententia proferunt, me non mouent, ut conclusiones ex uniuersalibus principiis §. XII. deductas deferam. Quod enim ab allegatis Ictis ab hereditatis petitione petitur argumentum, est consequentia a particulari ad uniuersale. Etenim in iudicio uniuersali spectatur rerum uniuersitas, cui et lucrum inest; (§. XIII.) Contra ea, in iudicio singulari quaestio est de re singulari restituenda, ubi nec pretium nec fructus nec lucrum succedunt in locum rei. l. penult. C. de petit. hered. l. 6. C. de R. V. Hoc igitur argumentum euidenter analogiae iuris repugnat. Nam ubi eadem est ratio, ibi demum eadem iuris dispositio intelligitur. Nec maioris ponderis est ratio ex l. 206. D. de R. I. a Strykto citato sumpta, quod nimirum locu-
E 2 ple-

pletior nemo cum alterius damno fieri debeat. Profecto, qui iure suo utitur, nemini damnum dare uideatur. l. 24. §. 1. D. de damno infect. Iam uero, cum b. f. possessor loco domini sit (§. VI.) ratio dicitur, posse eum ante motum peritorium re singulari instar domini plene uti, omnes ex re fructus suos facere atque eorum consumptione lucrum capere. Adhaec iure suo absque expressa lege nemo est priuandus, sed potius iudiciorum legumque solitus ordo seruandus. l. 6. §. 4. C. de his qui ad eccles. confug. l. 4. C. de sent. et interl. Nunc autem in l. 4. §. 2. D. fin. reg. expresse habetur, b. f. possessorem lucrari oportere fructus ante iudicium perceptos, si eos consumsit; atque adeo firma et inconcussa manet nostra assertio, (§. XII.) b. f. possessorem a restitutione fructuum ante L. C. consumptorum plane immunem esse, siue agatur iudicio uniuersali, siue singulari.

§. XV.

QUATENVS B. F. POSSESSOR IN IUDICIO PERSONALI A RESTITVTIONE FRVCTVVM IMMVNIS SIT HABENDVS, BREUITER INDICATVR.

Finis iudicii personalis est, ut ius nostrum obtineamus, quod nobis debetur ex alterius obligatione. (§. X.) Obligatio alterius uel oritur *ipso iure*, uel *ex facto obligatorio*. Et inde iudicia personalia uarias sortiuntur denominationes et diuisiones, de quibus agere nostri non est instituti, quod haec omnia in praesenti tractatione iam supponimus, adeoque lectorem ad HEINECCIUM element. iur. ciu. sec. ord. inst. §. 145. seqq. remittimus. Hic tamen monere iuuat, alia

alia iudicia personalia esse *bonae fidei*, alia *stricti iuris*. In illis iudici, olim arbitro, conceditur liberior potestas ex bono et aequo aestimandi, quantum alteri dare uel facere oporteat: §. 30. Inst. de act. in his uero iudiciis potestas olim formulae, iam conuentioni partium, adstricta est l. 99. D. de V. O. De usu practico horum iudiciorum uid. GYNDLING, in peculiari dissertatione, quae inter eius exercitationes iunctim editas XV est Tom. I. add. cit. HEINECIVS §. 196. Hoc certum est, *omnes quae ex negotio unilaterali oriuntur actiones esse stricti iuris, bonae fidei uero, quae ex bilaterali descendunt negotia*. Nunc uideamus, quatenus etiam in iudiciis personalibus rerum possessores restitutioni fructuum sint obnoxii. Rem acu tetigit Iustus Paulus in l. 38. D. de usuris, ubi iudicia personalia refert, in quibus fructus sunt restituendi. Nimirum alter aut *rem nostram, quam iudicio personali persequimur, debet, ut in conditione indebiti, conditione causa data, causa non secuta etc: aut ad rem nobis simpliciter debitam obligatus est, ut in conditione certi ex mutuo, actione emti etc.* Si quis igitur rem nostram ob causam datam acceperit, et per eum steterit, quo minus causa fuerit secuta, tunc res cum omnibus fructibus, qui percepti sunt ex eo tempore quo sperabatur causa, restituenda est, ne scilicet accipiens quidem, sed promissum non implens, cum dantis damno locupletior fiat, cit. l. 38. §. 1. D. de usuris. l. 14. D. de condict. indeb. Idem obtinet, si indebitum solum repetitur, cit. l. 38. §. 3. de usuris. l. 15. pr. et l. 66. D. de condict. indeb. Hoc tamen casu, fructus ante

L. C. consumptos lucratur b. f. possessor, quia consumptio facta opinione domini. (§. XII.) Si actio pro socio mouetur, fructus sunt communicandi, cit. l. 38. §. 9. D. de usuris. Si res nostra, tempore definito, non reddita, debentur fructus *ex mora* tam in b. f. quam in stricti iuris iudiciis, cit. l. 38. §. 1 et 8. D. de usuris, add. l. 39. D. eod. Contra ea, si iudicio personali ab altero rem nobis simpliciter debitam petimus in b. f. iudiciis, fructus restituendi sunt *a tempore morae*, in stricti iuris uero actionibus, *ex quo iudicium est acceptum* l. 32. §. 2. l. 34. l. 38. §. 7. et 15. D. de usur. l. 31. pr. D. de reb. cr. dit. l. 78. §. 1. D. de V. O. *Mora est rei peragenda iniusta à latio*, LVDOVICI in Doctr. pand. tit. de usur. §. XV. Haec inducitur uel *ex re*, uel *ex persona*. Inde distinctio nata in *moram realem* et *personalem* l. 32. pr. l. 38. pr. D. de usur. *Realis* est quam *lex* introducit, ponendo aliquem in mora, *citra factum hominis*. *Personalis* uero oritur ex *interpellatione hominis*, cit. LVDOVICI in usu. pract. dist. iurid. tit. de usur. dist. XI. *Mora realis* semper in iudiciis tam b. f. quam stricti iuris intelligitur, si alter rem nostram tempore definito non restituit. Hic enim dies interpellat pro homine l. 12. C. de contr. et comm. stipul. Idem quoque obtinet, si agitur ad rem nobis simpliciter debitam in iudiciis b. f. l. 38. §. 15. D. de usur. l. 13. l. 16. C. de act. emt. et uend. non uero in iudiciis stricti iuris, per iam deducta; quem tamen iuris romani rigorem intuitu *mutui* Rec. Imp. de an. 1600. §. 50. uel nun. 139. correxit, huncque contractum morae reali subiecit. Quaecunque autem alias debi-

debitorem morae obnoxium non faciunt, illa quoque b. f. possessorem a restitutione fructuum liberant. Igitur a restitutione fructuum in personali iudicio immunis est iudicandus b. f. possessor, si iuste ad iudicium prouocauit et aduersarius istud non accepit, l. 24. pr. D. de usuris. Porro si per petitem stat, ut res non soluatut aut recipiatur. l. 38. §. 1. D. eod. Mora enim cuique sua, non alii nocere debet. l. 173. §. 2. D. de R. l. Et denique si b. f. possessor. optimam differendi rationem habet, et res ab eo propter exceptionem peti non potest l. 21. D. de usur. l. 40. de reb. credit.

§. XVI.

QVEMADMODVM §. XV. ART. V. I. P. OSNAB. DE
RESTITVENDIS FRVCTIBVS SIT INTELLI-
GENDVS, DECLARATVR.

Coronidis loco adhuc adducere iuuat sanctionem in I. P. OSNAB. ART. V. §. XV, quae ita se habet: Si igitur Catholicus Archiepiscopus, Episcopus, Praelatus, aut Aug. Confessione addictus in Archiepiscopum, Episcopum, Praelatum electus uel postulatus, solus aut una cum capitularibus seu singulis, seu uniuersis, aut etiam alii Ecclesiastici, religionem in posterum mutauerint, excidant illi statim suo iure, honore tamen famaue illibatis, fructusque et reditus citra moram et exceptionem cedant, capituloque aut cui id de iure competit, integrum sit, aliam personam religioni ei, ad quam beneficium istud uigore huius transactionis pertinet, addictam, eligere aut postulare, *relictis tamen Archiepiscopo, Episcopo, Prae-*

Praelato etc. decedenti, fructibus et redditibus interea perceptis et consumtis. HENNIGES in medit. ad hunc locum existimat, Praesulem religionem mutantem fructus extantes non lucrari, quia magis ecclesiae esse credantur, quam Praesulis eius, qui eorum tantum fidus dispensator sit. Obstat tamen videtur C. unic. de clericis non resid. in 6to, ubi clericis dominium in fructibus quoque superfluis ex beneficiis redactis vindicatur. Quod et statuendum, si Praesul fructus ex feudo capit; quoniam fructus feudi ad res allodiales spectant. Vid. HORN. in iurispr. feud. C. XVI. §. 29. Adhaec fructus, quos Praesules ex re ecclesiae acquirunt, pertinent ad eorum sustentationem, quae illis ratione muneris, quod ecclesiae praestant, praebenda. Nihilominus tamen citato AVCTORI medit. ad I. P. OSNAB. assentior. Cessante enim ob religionis mutationem Praesulis munere, cessat quoque eius sustentatio, indeque in allegato loco I. P. OSNAB. positum est: *fructusque et redditus citra moram et exceptionem cedant.* Fructus vero, siue naturaliter siue civiliter consumti, (§. VIII.) eo magis Praesuli religionem mutantem relinquendi sunt, quod intuitu eorum non solum pro b. f. possessore (§. XII.) sed etiam pro domino est habendus. Haec sunt, quae de immunitate b. f. possessoris a restitutione fructuum in iudicio tam reali quam personali, speciminis inauguralis causa, exponenda duxi,

* * *

PRAENOBILISSIMO ATQUE CONSULTISSIMO

DOMINO CANDIDATO

IOHANNI MEIERO

S. P. D.

D. IOHANNES IACOBVS HÖEFLER

ORDINIS ICTORVM H. T. DECANVS

*N*ihil suauius, nihil iucundius mihi euenire potuisset, PRAENOBILISSIME DOMINE CANDIDATE, quam data atque accepta publice TE iam alloquendi, TIBIQVE promeritum laudis testimonium impertiendi occasio, quam dimittere et non ambabus, ut aiunt, manibus amplecti, religio mihi est. Ex quo enim ad ALMAM ACADEMIAM IULIAM CAROLINAM accessisti, mihiqve obligit, tum in acrosibus meis, tum in conuictu, TVA consuetudine ut paullo frequentius uterer, ea semper mihi eo gratior, quo honestior fuit. Non autem mihi solum, sed quibuscunque aliis etiam indolem ingenuam, industriam, modestiam singularem, aliasque egregias animi dotes sic approbasti, ut amorem omnium et facile prouocares, et in dies aueres. Ego uero, PRAESTANTISSIME DOMINE CANDIDATE, semper de TE sperabam, TE talem futurum, qualem cognitum iudicaram. Nec spes me fefellerit. Nam consuetis in examinibus, quae TECVM ordinis nostri summos honores postulante legitime erant suscipienda, egregiae iuris scientiae ea documenta dedisti, ut communi suffragio dignissimus sum.

F

summ̄is in iure honoribus candidatus sis iudicatus, et perquam honorifice acceptus. Iam uero, speciminis inauguralis causa, ad disputandum proposuisti materiam non inanimis inuolutam speculationibus, sed comoda explicatione eorum, quae in ipsis rerum obtinent argumentis, praestantem. Hoc pacto autem mature demonstras, solidam iuris prudentiam perpetuae theoriae cum praxi coniunctione absolui. Cuius conatus, experientia doctus, felicissimos TIBI auguro successus. Omnis enim doctrina non scholae, sed uitae est accommodanda. Laetus igitur TECVM cathedram conscendam, TEQVE, quod DEVS IMMORTALIS felix faustumque esse iubeat, ORDINIS NOSTRI sodalem faciam. Primus es, CONSULTISSIME DOMINE CANDIDATE, cui summ̄os in utroque iure honores pro muneris atque officii mei ratione impertior, eosque dignissimo me praebere, uehementer gaudeo. Ita uero PRAENOBILISSIME DOMINE CANDIDATE, egregie premis uestigia B. DOMINI PARENTIS, VIRI quondam ILLUSTRIS et de INCLVTA RE PVBLICA BREMENSI CONSVLIS optime promeriti, meque spes alit, fore, ut in patria republica pariter optimi ciuis partes impleas. De cuius prospero euentu et TIBI, et INCLVTAE REI PVBLICAE BREMENSI, et CONSPICVAE GENTI TVAE, in antecessum ex animo gratulor. Vtere ad summam usque senectutem firma et perpetua ualetudine, quaque animi inclinatione praesens me hucusque complexus es, ea et absens me dignare. Dabam in Academia Iulia Carolina XIII Calendar. Nouembr.

clbCCLXI

VIRO CONSULTISSIMO ATQUE DOCTISSIMO

IOHANNI MEIER

HONORVM DOCTORALIVM CANDIDATO

DIGNISSIMO

AMICO SVAVISSIMO

S. P. D.

PHILIPPVS SCHOENE

BREMENSIS.

Non possum, quin ex intimo cordis affectu TIBI gratuler summos in utroque iure honores, propediem TIBI, CANDIDATE DOCTISSIME, conferendos. Effecisti sane laboribus TVIS, quibus solidae ac masculae legum scientiae incubuisti, ut felicissimo successu difficultates, quae artem nostram impeditam reddunt, superaves, iamque honoribus istis, tanquam amplissimis doctrinae TVAE praemiis, potirevis. Vetat arctissima, qua inuicem utimur, familiaritas, quo minus in laudes TVAS excurram, nec attinet eas ulterius persequi, cum, me tacente,

F 2

TVA

TVA satis ex elegantissima, quam conscripsisti, dissertatione patefcatur eruditio. Nihil itaque superest, quam ut sincerissima pro TVA salute vota concipiam, summumque rogem Numen, ut TE ad patrios Lares reversum, omnibet felicitatis genere, TEQUE in republicae commodum, splendidissimae familiae TVAE ornamentum, amicorumque TVORVM voluptatem, quam diutissime rebus humanis interesse iubeat. Vale, AMICE SVAVISSIME, et uti de proluxa mea in TE voluntate non dubitas, ita nec TVAM amicitiam mihi unquam desore, prorsus confido. Dabam Helmstedii die XXII. Octobris

MDCCLXI.

VIRO PRAENOBILISSIMO, ATQUE CONSULTISSIMO

HONORVM DOCTORALIVM CANDIDATO

DIGNISSIMO

IOHANNI MEIER

S. P. D.

CONRADVS HEINEKEN

BREMENSIS.

Summa perfundor, AMICE SVAVISSIME, laetitia, quam TE laurea doctorali ramiam decorandum aspicio. Adeo arctum enim est, quo diuturnum vitae studiorumque consortium animos nostros continxit, amicitiae vinculum, ut eorum, quae TIBI eveniunt, semper aliqua pars in me redundet. Et hinc non tam TIBI quam mihi gratulor, quod, qui assidui laboris et indefessi studii, quo aucter sum iurisprudentiae campum strenue coluisti, testis fui, nunc idem conferendis in TE honoribus Doctoralibus adesse queam. Supremam vero Numen suppliciter imploro, ut illos fausto accipias omnino, iisque per longissimum vitae spatium fruaris in emolumentam patriae et splendidissimae familiae decus. Vota mea TE constantur ubrois, et non solum incolumem in patriam redire, sed etiam TE prospera semper fortuna usi iuvent. Vale et me amare non desine. Dabam Helmstadt
d. XXII. Octobr. MDCCLXI.

HE

VIRO PRAENOBILISSIMO ATQVE CONSULTISSIMO

IOHANNI MEIER

SYMORVM IN VTROQVE IVRE HONORVM

CANDIDATO DIGNISSIMO

AMICO CONIUNCTISSIMO

S. P. D.

IOHANNES DVNTZE

BREMENSIS.

*Violarem certe sanctissima amicitiae, quae inter nos
intercedit, iura, si, quae mea sit hoc die laetitia, verbosus
enarrarem. Nosti, AMICE SVAVISSIME, animum meum,
novi TVVM: dubitare itaque nequis, quin mihi largissimam
gaudendi copiam datam esse existimem, cum TIBI prospera
evenire, TEQUE dignis TVA cruditione honoribus exornari
videam. Fausta sint perpetuo, precor, haec, quae fausto
omine, et applaudente Illustri in hac academia Ictorum ordi-
ne, reportas, lucubrationum TVARVM praemia. Vtere iis
quam diutissime saluus ac incolumis; et post felicem in patri-
am reditum, doctrinae atque virtutis TVAE fructus cape
dulcissimos uberrimosque. Vale, AMICE CARISSIME, et
mei non immemor vive.*

Dabam Helmstadii,
die XXII. Octobris,
MDCCLXI.

✱ ✱

CONSULTISSIMO ATQVE DOCTISSIMO

DOMINO CANDIDATO

AMICO AESTVMATISSIMO

S. P. D.

ALBERTVS GROENING

BREMENSIS

I. V. S.

Nil mihi quidem gratius, nil unquam acceptius accidere potuisset hac dudum optata occasione TIBI, VIR PRAE-NOBILISSIME, quocum magna mihi ab eo tempore, quo me in amicorum TVORVM numerum excipere haud dedignatus es, tum vero maxime ultimo hoc semestri, quod TECVM in Alma nostra IVLIA CAROLINA studiis terere contigit, intercessit familiaritas, publice gratulandi, tam de exantlatis sub felicibus auspiciis studiis academicis, quam de praeclarissimo eruditionis specimine, dissertatione nimirum inaugurali, qua iis coronam imposuisti, quaque simul TIBI summos in utroque lute honores, et lauream DOCTORALEM, tot denique lucubrationibus, tamque indefessae industriae, qua semper Pueris invigilasti choris, debitum praemium legitime conciliasti.

*Quod hanc TVAM Dissertationem attinet, VIR CONSULTISSIME! fatendum quidem, haud exigui esse momenti, quod suscipis negotium. Elegisti argumentum difficile admodum et ponderosum, quaestionem movens inter ICTos bucu-
que*

que maxime controversam, multisque tricis involutam. Sed
TV, me quidem iudice, ita persunxus es officio, leges, quae
sibi primo intuitu contradicere videbantur, conciliando, cas-
que ad priores Iuris fontes reducendo, ut TVA in castra mul-
tos, a TE usque adhuc dissentientes, transeuras non sine ratio-
ne omner. Solidissimis aserte TV & instruxisti argumentis,
quibus, quae sese TIBI offerent adversariorum aenigmata,
dextere dissolves, Themide nusquam iuvata, victoriamque
slen nem et omnibus suis numeris absolutam illustra ex hoc,
ad quod TE accingis, certamine reportaturus.

Gratulor TIBI ex intimo cordis affectu de honoribus
hoc actu ex omnium admiratione in TE redundaturis; maxi-
me vero de summo in Vtroque Iure Gradu a TE dignissime
capessendo. Servet TE DEVS T. O. M. in gaudium et
ornamentum NOBILISSIMAE TVAE FAMILIAE, in Pa-
triae Reipublicae, ad quam iter parvas, emolumentum, inque
Orbis Literarii decus! Fortunet, prosperet, secundet res,
conatus atque vota TVA. Augeat amplifcetque novos, quos
consecutus es, Honores quibusvis aliis egregiis amplissimisque.
Sic vale et favore TVO, prouti hucusque fecisti, prosequi nun-
quam desine amicum TIBI devotissimum.

Dabam ATHENIS ad ELMVM
die XXII. Octobr.
MDCCLXI.

ULB Halle
003 742 423

3

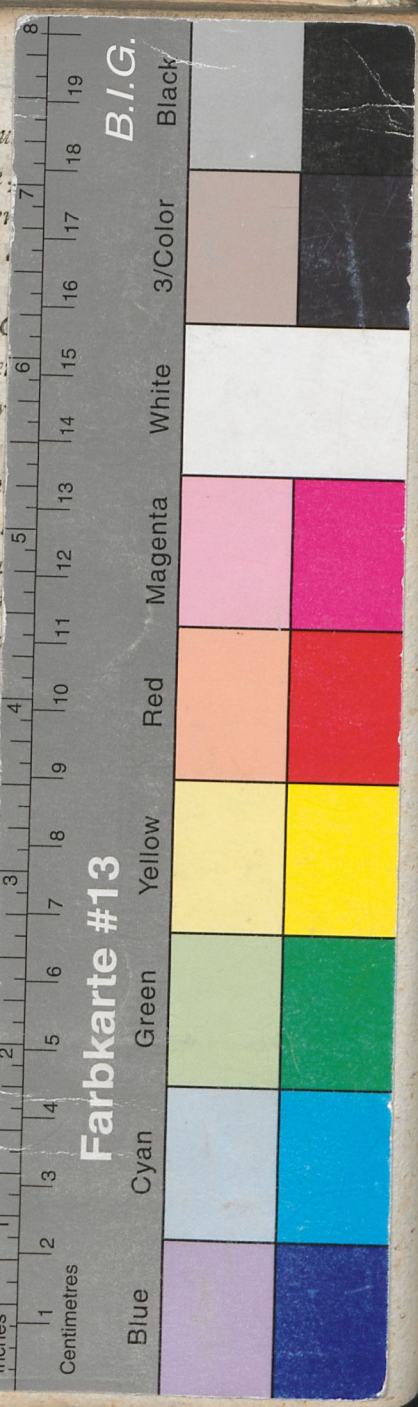

f

TA → OL

nur 1+3 Stück verknüpft

DISSERTATIO IVRIDICA INAVGVRALIS
DE
IMMUNITATE
BONAE FIDEI POSSESSORIS
A RESTITVTIONE FRVCTVVM
IN IVDICIO TAM REALI
QVAM PERSONALI

~~4,324~~ 2
~~499~~
1761,2

QVAM
IN INCLVTA ACADEMIA IVLIA CAROLINA
ILLVSTRIS IVRE CONSVLTORVM ORDINIS
AVCTORITATE
PRAESIDE

**D. IOHANNE IACOBO
HOEFLERO**

ICTO ET ANTECESSORE H. T. DECANO
PRO
SVMNIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS
ET PRIVILEGIIS DOCTORVM
MORE MAIORVM RITE ET LEGITIME
IMPETRANDIS

AD DIEM XXIII OCTORRIS MDCCLXI
HORIS ANTE ET POST MERIDIEM CONSVTIS
IN IVLEO MAIORI
PVBLICE DEFENDET

AVCTOR
IOHANNES MEIER
BREMENSIS

HELMSTADI
APVD VIDVAM B. F. D. SCHNORRI ACAD. TYPOGR.

